

Forslag til endringer i vannforskriften vedlegg I mv.

I forbindelse med [endringene i vannforskriften fra 1.1.2019](#), ble det besluttet at departementet ikke ville gjøre endringer i eksisterende inndeling i vannregioner og vannregionmyndigheter i vannforskriftens vedlegg I, men at dette ville skje ved en egen forskriftsendring som trer i kraft samtidig med regionreformen 1. januar i 2020.

Klima- og miljødepartementet sender med dette på høring forslag til endringer i vannforskriften. Forslaget er utarbeidet på bakgrunn av en anbefaling fra Miljødirektoratet av 13. september 2019.

Oppsummering av innholdet i departementets endringsforslag

Det foreslås i første rekke nødvendige endringer av vedlegg I om vannregionmyndigheter og vannregioner som følge av regionreformen. I tillegg er det pekt på hvilke vannregionmyndigheter som skal koordinere arbeidet i områder som tilhører internasjonale vannregioner med avrenning til Sverige.

Videre foreslås enkelte endringer i vedlegg VI for å bringe vannforskriften bedre i samsvar med vanndirektivet. Det foreslås å ta inn del B om supplerende tiltak, noe som også utløser en mindre justering av § 25. Vedleggets punkt A v) foreslås også justert for å være i tråd med nasjonale føringer om avløp. Departementet foreslår videre å legge til forskrift om delegering av myndighet til å fastsette regionale krav til jordarbeiding til fylkesmannen etter jordlova § 11, forskrift om gjødslingsplanlegging og forskrift om berekraftig skogbruk i vedlegg VI punkt A nye punkter viii), ix) og x).

Departementets endringsforslag følger vedlagt.

Departementet tar sikte på at endringene i forskriften fastsettes så snart som mulig med sikte på ikrafttredelse samtidig med regionreformen fra 1. januar 2020.

Justering av vannregioner og vannregionmyndigheter

I [brev til fylkeskommunene 23. oktober 2018](#) informerte Klima- og miljødepartementet om at det som følge av regionreformen vil være behov for justeringer av vannregioner og vannregionmyndigheter i vannforskriften fra 2020. Det vil ikke gjøres endringer i vannregioner som ikke berøres av regionreformen. Departementet oppfordret fylkeskommuner som er vedtatt slått sammen ved regionreformen om å starte å samarbeide, med sikte på at det skal lages en felles oppdatert vannforvaltningsplan, og presiserte at en forventet sammenslåingen av planområder derfor burde

omtales i planprogrammet som skulle på høring fra 1.april til 30. juni 2019.

Den 8. november 2018 ble [en presisering av forslaget](#) lagt ut på vannportalen, med forslag til hvordan kart og tabeller over vannregioner og vannregionmyndigheter kan se ut fra 1.1.2020. I månedsskiftet august-september 2019 kontaktet Miljødirektoratet vannregionmyndighetene og bad om innspill og kommentarer på forslaget, for å kvalitetssikre endringene. De innkomne kommentarene er vurdert og tatt hensyn til.

Forslaget som ble lagt ut høsten 2018 var basert på at de nye grensene mellom vannregionmyndighetene defineres av vannskiller (grenser mellom nedbørfelt) som ligger så tett opp mot de nye fylkesgrensene som mulig. Vannregionmyndighetenes geografiske ansvarsområder er dermed en vannskille-tilpasset tilnærming til grensene for de nye fylkene. Vannregionenes navn følger også de nye fylkesnavnene. Unntaket er på Østlandet, med store elver som har nedbørfelt som krysser fra Innlandet til Viken. Nedbørfelt kan ikke deles på ulike vannregioner, så dette må bli én stor vannregion.

Basert på innspill fra vannregionmyndighetene samt Miljødirektoratets og departementets vurderinger, foreslås kun mindre justeringer av forslaget som ble lagt ut høsten 2018.

Som følge av regionreformen, foreslår departementet følgende nye vannregioner:

- Dagens *Troms vannregion* og *Finnmark vannregion* slås sammen til *Troms og Finnmark vannregion*.
 - Dagens *Sogn og Fjordane vannregion* og *Hordaland vannregion* slås sammen til *Vestland vannregion*.
 - Grensen mellom dagens *Glomma vannregion* og *Vest-Viken vannregion* justeres, og de nye vannregionene vil hete *Innlandet og Viken vannregion* og *Vestfold og Telemark vannregion*.
- Det presiseres at navnene skal skrives og omtales med stedsangivelsen først, for eksempel *Vestland vannregion* og ikke "vannregion Vestland".

Departementets forslag til endringer i vedlegg I, med tabell og kart som beskriver forslag til nye vannregioner og vannregionmyndigheter, følger vedlagt.

Nærmere om Innlandet og Viken som navn på ny vannregion

I forslaget som ble lagt ut høsten 2018 ble denne vannregionen gitt arbeidsnavn *Øst vannregion*. Østfold fylkeskommune (som i dag er vannregionmyndighet for *Glomma vannregion*) foreslår at den nye vannregionen på Østlandet ikke bør hete *Øst vannregion*, men heller en kombinasjon av Viken og Innlandet.

Miljødirektoratet har vurdert navn på den nye vannregionen på Østlandet, og anbefaler at den skal hete *Innlandet og Viken vannregion*. Det er etter Miljødirektoratets syn flere argumenter som taler for

denne løsningen:

1. I resten av landet følger navnsettingen av vannregionene systematisk de nye fylkesnavnene som de i stor grad sammenfaller geografisk med. Dette gjør vannregion-navnene gjenkjennelige og forståelige for allmennheten. Den nye vannregionen på Østlandet sammenfaller i stor grad geografisk med Innlandet og Viken, og bør navnesetter deretter heller enn å konstruere et nytt navn.
2. Det kommer til å være flere vannregioner som har dobbeltnavn: *Troms og Finnmark vannregion*, *Møre og Romsdal vannregion*, *Vestfold og Telemark vannregion*. *Innlandet og Viken vannregion* vil derfor passe naturlig inn i denne listen.
3. I vannforvaltningen tenker vi alltid den retningen vannet renner fra fjell til fjord, og i forhold til rekkefølgen på fylkene i navnet er det derfor naturlig å bruke *Innlandet og Viken vannregion*.

Departementet støtter Miljødirektoratets vurdering og anbefaling, og foreslår på denne bakgrunn *Innlandet og Viken* som navn på den nye vannregionen. Dette er innarbeidet i vedlagte endringsforslag.

Nærmere om vannregioner som slås sammen og tilhørende vannregionmyndigheter

Dagens *Troms vannregion* og *Finnmark vannregion* slås sammen til *Troms og Finnmark vannregion*. *Troms og Finnmark fylkeskommune* som ny vannregionmyndighet overtar da betydelig kompetanse og erfaring fra arbeidet med flere vannregioner, herunder samarbeidet med Finland om *Norsk-Finsk vannregion*.

Dagens *Sogn og Fjordane vannregion* og *Hordaland vannregion* slås sammen til *Vestland vannregion*. *Vestland fylkeskommune* som ny vannregionmyndighet overtar da betydelig kompetanse og erfaring fra arbeidet i begge de tidligere vannregionene.

Grensen mellom dagens *Glomma vannregion* og *Vest-Viken vannregion* justeres, og de nye vannregionene vil hete *Innlandet og Viken vannregion* og *Vestfold og Telemark vannregion*.

- Viken fylkeskommune utpekes som vannregionmyndighet for *Innlandet og Viken vannregion*. Dette er basert på prinsippet om at det skal være nedstrøms fylkeskommune som blir vannregionmyndighet (dette lå også til grunn for at *Østfold fylkeskommune* var vannregionmyndighet for *Glomma vannregion*). Viken fylkeskommune vil dekke både tidligere *Østfold* og *Buskerud fylkeskommuner* som begge tidligere har vært vannregionmyndighet, og overtar da betydelig kompetanse og erfaring fra arbeidet.
- Det er naturlig at Viken fylkeskommune som vannregionmyndighet har et tett samarbeid med *Innlandet fylkeskommune* om oppfølging av vannområder og kommuner i *Innlandet*.
- *Vestfold og Telemark fylkeskommune* blir ny vannregionmyndighet for *Vestfold og Telemark vannregion*. Det har fram til nå vært *Buskerud fylkeskommune* som har vært vannregionmyndighet for *Vest-Viken*, og derfor har ikke *Vestfold og Telemark fylkeskommune* erfaring med å være vannregionmyndighet. Det vil være viktig å få

kompetanse og erfaring på plass.

Nærmere om koordinering av områder med avrenning til Sverige

I dagen forskrift er ansvaret for oppgavene i norske deler av internasjonale vannregioner med avrenning til Sverige i enkelte tilfeller delt på flere vannregionmyndigheter. For eksempel har både Glomma, Trøndelag og Nordland vannregionmyndigheter i dag ansvar for ulike områder i Norge som alle hører til *Bottenhavet vannregion* og drenerer til Sverige. Miljødirektoratet har vurdert det som hensiktsmessig at én vannregionmyndighet får ansvaret for arbeidet med vannforvaltningsplan og tiltaksprogram for alle norske deler av én vannregion som drenerer til Sverige.

Departementet støtter Miljødirektoratets vurdering, og foreslår på denne bakgrunn følgende justeringer i tabellen i vedlegg I:

- Viken fylkeskommune har ansvar for norske deler av *Västerhavet vannregion* (i samarbeid med Innlandet fylkeskommune).
- Trøndelag fylkeskommune har ansvaret for norske deler av *Bottenhavet vannregion*. I praksis har Trøndelag fylkeskommune allerede samordnet arbeidet med norske deler av *Bottenhavet vannregion*, slik at forskriftsendringene i stor grad vil reflektere fornuftige løsninger som vannregionmyndighetene allerede har iverksatt.
- Nordland fylkeskommune har ansvaret for norske deler av *Bottenviken vannregion*.
- Troms og Finnmark fylkeskommune har ansvaret for norske deler av *Tonrionjoki/Torneälven vannregion*. (I tillegg har Troms og Finnmark fylkeskommune ansvar for norske deler av *Norsk-Finsk vannregion* og norske deler av *Kemijoki vannregion*).

Justering av vedlegg VI for bedre samsvar med vanndirektivet

Miljømål og tiltak er to av de viktigste elementene i vanndirektivet og vannforskriften. Forskriftens bestemmelser om hva som skal inngå i et tiltaksprogram (§ 25 og vedlegg VI) for å nå miljømålene er derfor helt sentrale. Vanndirektivet stiller i vedlegg VI del A krav til hvilke grunnleggende tiltak hjemlet i eksisterende regelverk som skal inngå i tiltaksprogrammene, og i del B listes det opp supplerende tiltak som skal inngå i tiltaksprogrammet dersom det er nødvendig for å nå miljømålene. Dagens norske vannforskrift mangler del B om supplerende tiltak i vedlegg VI.

Den siste [rapporten fra EU-kommisjonen om gjennomføring av vanndirektivet](#) peker på at landene må ta utgangspunkt i gapet mellom dagens tilstand og miljømål, og så utarbeide tiltaksprogrammer med sikte på å tette dette gapet. Supplerende tiltak må vurderes satt inn der hvor grunnleggende tiltak som følger av eksisterende regelverk ikke er tilstrekkelig til å tette gapet og nå miljømålene.

Begrepene grunnleggende og supplerende tiltak er allerede introdusert i tiltaksmodulen i Vann-Nett, bla. fordi Norge er forpliktet til å rapportere tiltak etter en slik gruppering. Alle tiltak i ny mal for tiltaksprogram er også gruppert som grunnleggende eller supplerende, og begrepene brukes i den

løpende opplæringen og oppfølgingen av vannregioner og sektormyndigheter. Forskriftsendringene vil dermed ikke medføre realitetsendringer, men det er likevel en fordel å kunne vise til vannforskriften når begrepene presenteres i verktøy og veiledning.

Departementet foreslår derfor å ta inn norsk oversettelse av vanndirektivets vedlegg VI del B i vannforskriftens vedlegg VI del B. Dette utløser behov for en mindre presisering i § 25 andre og tredje ledd, slik at henvisningen til vedlegget blir korrekt.

Andre endringer

Vedlegg VI punkt A v) om forurensingsforskriften foreslås justert i tråd med vedlagte forslag for å være i tråd med oppbyggingen av dagens regelverk og nasjonale føringer om avløp. Departementet foreslår videre å legge til forskrift om delegering av myndighet til å fastsette regionale krav til jordarbeiding til fylkesmannen etter jordlova § 11, forskrift om gjødslingsplanlegging og forskrift om berekraftig skogbruk i vedlegg VI punkt A nye punkter viii), ix) og x).

Økonomiske og administrative konsekvenser

Endringsforslaget vil innebære økonomiske og administrative konsekvenser for Vestfold og Telemark fylkeskommune, som får nytt ansvar for en vannregion, og for de nye fylkeskommunene som får økt ansvar for en større vannregion. Dette er likevel en naturlig følge av regionreformen.

Forslaget vil også ha økonomiske og administrative konsekvenser for de fylkeskommunene som foreslås å få ansvaret for arbeidet med vannforvaltningsplan med tilhørende tiltaksprogram for alle norske deler av én vannregion som drenerer til Sverige. Samlet sett vil imidlertid forslaget etter departementets vurdering innebære en forenkling og effektivisering.

Økte kostnader for fylkeskommuner som får økt ansvar motsvares av at antallet fylkeskommuner er redusert, og ev. budsjettmessige konsekvenser dreier seg kun om fordelinger tilpasset ny regioninndeling.

Vedlegg

Høringsforslag: Forskrift om endring i forskrift 15. desember 2006 nr. 1446 om rammer for vannforvaltningen [*endringer er markert i kursiv og med gjennomstreking*]

Hjemmel: Fastsatt av Klima- og miljødepartementet og Olje- og energidepartementet **x.x 2019** med hjemmel i lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) § 9, lov 27. juni 2008 nr. 71 om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) § 3-6 andre ledd, § 8-1 andre ledd og § 9-7 andre ledd, lov 24. november 2000 nr. 82 om vassdrag og grunnvann (vannressursloven) § 9 og § 65 og lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 26a

I.

I forskrift 15. desember 2006 nr. 1446 om rammer for vannforvaltningen skal § 25 annet og tredje ledd lyde:

Tiltaksprogrammet skal oppsummere alle relevante tiltak som er fastsatt i eller i medhold av gjeldende lover og forskrifter, herunder regelverk angitt i vedlegg VI del A om grunnleggende tiltak.

Tiltaksprogrammet skal dessuten omfatte alle relevante typer av tiltak som i tillegg foreslås for å oppfylle miljømålene, herunder virkemidler angitt i vedlegg VI del B om supplerende tiltak.

Vedlegg I i vannforskriften skal lyde som følger:

Vedlegg I. Vannregioner og vannregionmyndigheter

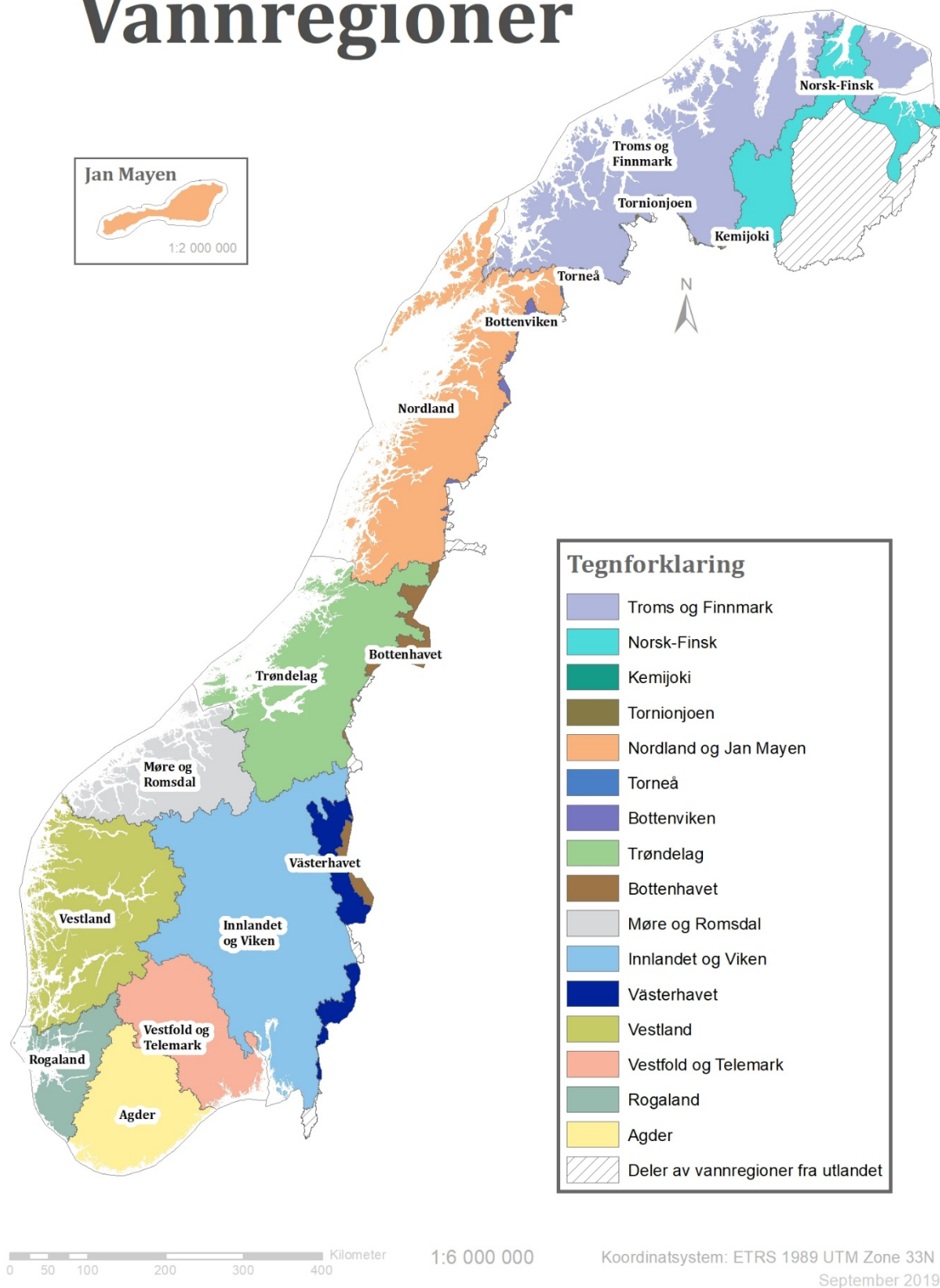
Tabell 1. Vannregionmyndigheter og avgrensing og beskrivelse av vannregionene

	Vannregionmyndighet	Vannregion	Beskrivelse
1	Viken fylkeskommune	Innlandet og Viken vannregion	• Omfatter største delen av fylkene Innlandet, Viken, og Oslo. • Mindre deler av fylkene Trøndelag, Møre og Romsdal, Vestland og Vestfold og Telemark drenerer også til denne vannregionen. • Fra Enningdalsvassdraget, Haldenvassdraget, og Glomma i øst, til og med Drammensvassdraget i vest, med berørte kyst- og fjordområder. • Dette er en internasjonal vannregion fordi enkelte deler av vannregionen ligger i Sverige, og er underlagt svensk myndighet.
		Västerhavet vannregion (norsk del)	• Västerhavet er en internasjonal vannregion som på norsk side omfatter Trysiluelva med

			<i>Femunden, og ellers områder som drenerer til Sverige.</i>
2	<i>Vestfold og Telemark fylkeskommune</i>	<i>Vestfold og Telemark vannregion</i>	• <i>Omfatter største delen av fylket Vestfold og Telemark.</i> • <i>Mindre deler av fylkene Viken, Agder, og Vestland drenerer også til denne vannregionen.</i> • <i>Fra Sandevassdraget, Aulivassdraget og Numedalslågen til og med Telemarksvassdraget og Kragerøvassdraget, med berørte kyst- og fjordområder.</i>
3	<i>Agder fylkeskommune</i>	<i>Agder vannregion</i>	• <i>Omfatter største delen av Agder fylke.</i> • <i>Mindre deler av fylkene Vestfold og Telemark og Rogaland drenerer også til denne vannregionen.</i> • <i>Fra Gjerstadelva og Nidelva til og med Sira, med berørte kyst- og fjordområder.</i>
4	<i>Rogaland fylkeskommune</i>	<i>Rogaland vannregion</i>	• <i>Omfatter største delen av Rogaland fylke.</i> • <i>Mindre deler av fylkene Vestfold og Telemark, Agder og Vestland drenerer også til denne vannregionen.</i> • <i>Fra Bjerkreimvassdraget til og med Karmøy, med berørte kyst- og fjordområder.</i>
5	<i>Vestland fylkeskommune</i>	<i>Vestland vannregion</i>	• <i>Omfatter største delen av Vestland fylke.</i> • <i>Mindre deler av fylkene Innlandet, Viken, Vestfold og Telemark og Møre og Romsdal drenerer også til denne vannregionen.</i> • <i>Fra Etnevassdraget til og med Sildegapet og Hornindalsvassdraget, med berørte kyst- og fjordområder.</i>
6	<i>Møre og Romsdal fylkeskommune</i>	<i>Møre og Romsdal vannregion</i>	• <i>Omfatter største delen av Møre og Romsdal fylke.</i> • <i>Mindre deler av fylkene Vestland, Innlandet og Trøndelag drenerer også til denne vannregionen.</i> • <i>Fra Vannylven til og med Trondheimsleia, med berørte kyst- og fjordområder.</i>
7	<i>Trøndelag fylkeskommune</i>	<i>Trøndelag vannregion</i>	• <i>Omfatter største delen av Trøndelag fylke.</i> • <i>Mindre deler av fylkene Møre og Romsdal, Innlandet og Nordland drenerer også til denne vannregionen.</i> • <i>Fra Hitra til og med Vikna, inkludert vassdragene som drenerer til Trondheimsfjorden, med berørte kyst- og fjordområder.</i> • <i>Dette er en internasjonal vannregion fordi enkelte deler av vannregionen ligger i Sverige, og er underlagt svensk myndighet.</i>
		<i>Bottenhavet vannregion (norsk del)</i>	• <i>Bottenhavet er en internasjonal vannregion som på norsk side omfatter områder som drenerer til Sverige.</i>

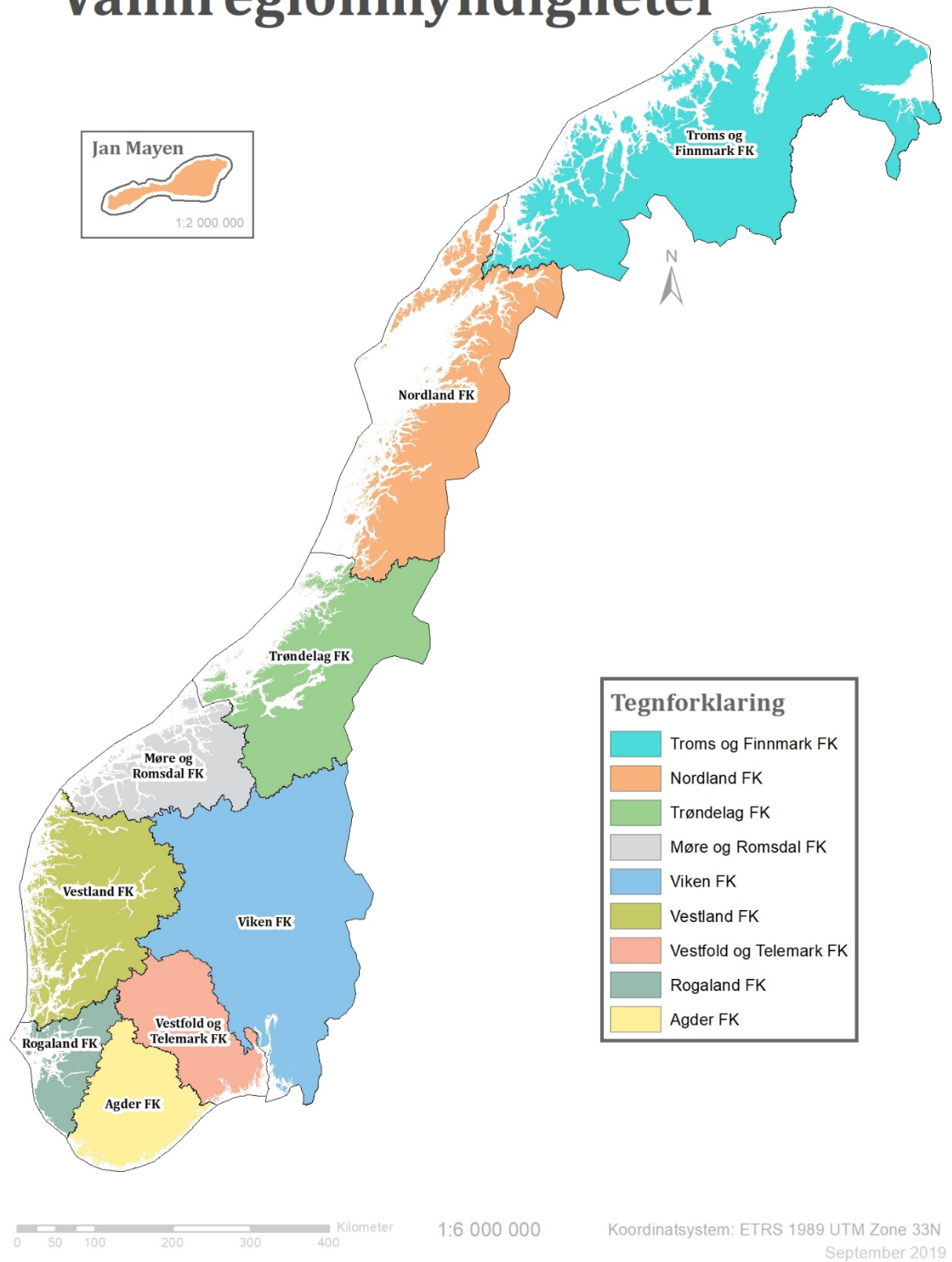
8	Nordland fylkeskommune	Nordland og Jan Mayen vannregion	• Omfatter største delen av Nordland fylke. • Mindre deler av fylkene Trøndelag og Troms og Finnmark drenerer også til denne vannregionen. • Fra Åbjøra til og med Andøya med berørte kyst- og fjordområder. • FM i Nordland har det administrative ansvaret for Jan Mayen. • Dette er en internasjonal vannregion fordi enkelte deler av vannregionen ligger i Sverige, og er underlagt svensk myndighet.
		Bottenviken vannregion (norsk del)	• Bottenviken er en internasjonal vannregion som på norsk side omfatter områder som drenerer til Sverige.
9	Troms og Finnmark fylkeskommune	Troms og Finnmark vannregion	• Omfatter største delen av Troms og Finnmark fylke. • Mindre deler av Nordland fylke drenerer også til denne vannregionen. • Fra Grytøya til og med vestre grense av Norsk-Finsk vannregion, samt Varangerhalvøya, med berørte kyst- og fjordområder. • Dette er en internasjonal vannregion fordi enkelte deler av vannregionen ligger i Sverige og Finland, og er underlagt svensk og finsk myndighet.
		Norsk-Finsk vannregion (norsk del)	• Dette er en internasjonal vannregion som omfatter norske deler av vassdragene Tana, Neiden med Munkelva og Pasvik, med berørte kyst- og fjordområder. • Finske deler av vassdragene Tana, Neiden med Munkelva og Pasvik er underlagt finsk myndighet. • Deler av Pasvikvassdraget ligger i Russland, og er underlagt russisk myndighet.
		Kemijoki vannregion (norsk del)	• Kemijoki er en internasjonal vannregion som på norsk side omfatter mindre områder som drenerer til Finland.
		Tornionjoki/Torneälven vannregion (norsk del)	• Tornionjoki/Torneälven er en internasjonal vannregion som på norsk side omfatter mindre områder som drenerer til Sverige.

Vannregioner

Figur 1

Vannregionmyndigheter

Figur 2

Vedlegg VI i vannforskriften skal lyde som følger:

Vedlegg VI. Liste over tiltak som skal tas med i tiltaksprogrammene

A. Grunnleggende tiltak

~~Følgende er en liste over~~ Tiltak hjemlet i følgende regelverk som beskriver tiltak som skal tas ~~med~~ inngå i tiltaksprogrammene i henhold til § 25 andre ledd:

- i) Forskrift om vannforsyning og drikkevann,
- ii) forskrift om tiltak for å forebygge og begrense konsekvensene av storulykker i virksomheter der farlige kjemikalier forekommer,
- iii) forskrift om konsekvensutredninger,
- iv) forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav, herunder del III,
- v) forskrift om begrensning av forurensning del 4, kapittel 11-14,
- vi) forskrift om plantevernmidler,
- vii) forskrift om begrensning av forurensning kapittel 36,
- viii) *forskrift om delegering av myndighet til å fastsette regionale krav til jordarbeiding til fylkesmannen etter jordlova § 11,*
- ix) *forskrift om gjødslingsplanlegging, og*
- x) *forskrift om berekraftig skogbruk.*

B. Supplerende tiltak

Tiltak som i henhold til § 25 tredje ledd skal inngå i tiltaksprogrammet dersom det er nødvendig for å nå miljømålene;

- i) *juridiske virkemidler,*
- ii) *administrative virkemidler,*
- iii) *økonomiske virkemidler og skatte- og avgiftsregler,*
- iv) *fremforhandlede miljøavtaler,*
- v) *regulering av utslipp,*
- vi) *retningslinjer for god praksis,*
- vii) *gjenoppretting og restaurering av våtmarksområder,*
- viii) *regulering av vannuttak,*
- ix) *tiltak for å styre etterspørselen, herunder å fremme landbruksproduksjon basert på vekster med lavt vannbehov i områder rammet av tørke,*

- x) tiltak for effektiv vannbruk og gjenbruk, blant annet å fremme teknologi for effektiv vannbruk i industri og vannbesparende teknikker for jordbruksvanning,*
- xi) bygge- og anleggsprosjekter,*
- xii) avsaltingsanlegg,*
- xiii) restaureringsprosjekter,*
- xiv) kunstig infiltrasjon for å fylle opp grunnvannsmagasiner,*
- xv) utdanningsprosjekter,*
- xvi) forsknings-, utviklings- og demonstrasjonsprosjekter, og*
- xvii) andre relevante tiltak.*

II.

Forskriften trer i kraft 1. januar 2020.